

Re: HOMING

dokończenie ze str. 1

środowiska do rzetelnej oceny dorobku naukowego i dydaktycznego uczonych pracujących w poszczególnych placówkach, tak aby doprowadzić nareszcie do sytuacji, że za dobrą pracę dostaje się dobre wynagrodzenie. Nie trzeba do tego nawet znaczących, dodatkowych pieniędzy, wystarczy zróżnicować pensje wybitnych uczonych i tych, którzy tylko pozorują pracę naukową.

Podsumowując informacje o programie Homing, chciałbym dodać, że wśród jego dotychczasowych laureatów jedna osoba wygrała grant European Research Council (*Starting Grant*), jedna otrzymała nagrodę EURYL, jedna została laureatem programu Team. Być może, gdyby nie program Homing, osoby te wybrałyby karierę zagraniczną. Pozwalam sobie zatem nie zgodzić się z opinią prof. Białasa o szkodliwości programu Homing, chyba, że chodzi o szkody poniesione przez kraje, z których te osoby powróciły.

Na koniec chciałbym się odnieść do programu Welcome, o którym zapewne myślał prof. Białas (ten właśnie program dotyczy osób na etapie *senior research*, chociaż – wbrew temu co napisał Pan Profesor – i w tym przypadku nie wymagamy stałego zatrudnienia w instytucji zagranicznej). Program ten między innymi wspiera powroty do kraju uczonych, którzy przebywali za granicą wiele lat i osiągnęli samodzielność naukową. Założenia przyswiecające powstaniu tego programu były jednak zupełnie inne niż programu Homing. Celem programu nie jest naukowa „repatriacja”, a głównym beneficjentem tego programu nie mają być wcale jego indywidualni laureaci! Program Welcome ma umożliwić polskim instytucjom naukowym zatrudnianie najlepszych naukowców ze świata (niekoniecznie polskiego pochodzenia). Dzięki funduszom strukturalnym polskie uczelnie, instytuty PAN czy JBR-y uzyskały wyjątkową szansę wzmocnienia

swojego miejsca na naukowej mapie poprzez zaproszenie uczonych, którzy swoimi kwalifikacjami i dorobkiem mogą im to zapewnić. Polska nadal nie jest postrzegana przez uczonych zagranicznych jako kraj atrakcyjny dla prowadzenia badań. Tworząc program Welcome musieliśmy zatem zapewnić im warunki nie gorsze niż te, którymi dysponowali w ich macierzystych instytucjach. Gdybyśmy chcieli przyciągnąć programem Welcome wybitnych światowych naukowców, oferując im krajowe warunki finansowe, to osiągnęlibyśmy jedynie zapewnienie „sprawiedliwości społecznej”, która jednak w nauce w ogóle się nie sprawdza (i nie wydaje mi się, żeby prof. Białas chciał z tym polemizować).

Tak się złożyło, że do tej pory laureatami międzynarodowej procedury konkursowej byli Polacy (wśród wnioskodawców biorących dotąd udział w konkursie mieliśmy 24% obcokrajowców). Nie jest to jednak powód do niezadowolonia, chociaż cały czas mamy nadzieję, iż polskie instytucje naukowe będą starały się bardziej aktywnie przyciągać do Polski także wybitnych badaczy, którzy nie mają polskiego pochodzenia.

Chciałbym podziękować Panu Profesorowi Białasowi za to, że swoją wypowiedzią stworzył mi możliwość ustosunkowania się do różnych niejasności, które pojawiają się na temat programów Fundacji. Mam nadzieję, iż przekonałem Profesora Białasa (choć nie musimy zgadzać się we wszystkich kwestiach) oraz czytelników „PAUzy”, że działania Fundacji nie wynikają z arbitralnie przyjętych lub, co gorsza, narzuconych jej z zewnątrz założeń, lecz opierają się na wspólnym przekonaniu polskiego środowiska naukowego, iż swoje cele statutowe FNP powinna realizować poprzez wspieranie konkurencyjności polskiej nauki i jej otwieranie się na świat.

MACIEJ ŻYLICZ

26 maja 2010

Notabene. Tytuł tego – pierwotnie niezatytułowanego – artykułu pochodzi od redakcji. (AMK)

2 czerwca mija 135. rocznica śmierci Józefa Kremera – profesora i rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, współtwórcy Akademii Umiejętności

Józef Kremer (1806–1875)

Polihistor: filozof, estetyk, historyk sztuki, prekursor psychologii. Studiował w Krakowie, Berlinie (m.in. u Hegla i Schleiermachera), Heidelbergu i Paryżu. Po powrocie do kraju uczestniczył w powstaniu listopadowym. Od 1847 r. wykładał filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim, a od 1853 – estetykę i historię sztuki w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych (wśród jego uczniów był Jan Matejko). W latach 1865–1866 pełnił urząd dziekana Wydziału Filozoficznego, a w 1870–1871 rektora UJ. Należał do Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, Towarzystwa Archeologicznego w Wilnie, Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. W 1872 r. współzakładał Akademię Umiejętności, w której był dyrektorem Wydziału Historyczno-Filozoficznego, przewodniczącym Komisji Filozoficznej, członkiem Komisji Historii Sztuki oraz Komisji Archeologicznej.

Wśród wielu prac Kremera na szczególną uwagę zasługują *Listy z Krakowa* (t. 1, Kraków 1843; t.1–3, Wilno 1855–1856) – pierwszy systematyczny wykład estetyki w języku polskim, a także *Podróż do Włoch* (t. 1–5, Wilno 1859–1864), która przez kilka pokoleń kształtowała wiedzę polskiej inteligencji o kulturze artystycznej Italii. Pisma polihistora zebrał i wydał w 12 tomach Henryk Struve (Warszawa 1877–1880). Warto zaznaczyć, że w dziejach UJ z dorobkiem profesorskim postąpiono tak po raz pierwszy. O filozofie pisały ważne postaci polskiej kultury XIX i XX wieku, m.in. Józef Ignacy Kraszewski, Wincenty Pol, Karol Libelt, Maria Konopnicka, Adolf Nowaczyński,

Władysław Witwicki, Stanisław Brzozowski, Stefan Morawski, Andrzej Walicki.

Jak wykazały prowadzone w ostatnich latach badania, Józef Kremer jest prekursorem naukowego uprawiania psychologii w Polsce: przeprowadził systematyczny podział zjawisk psychicznych na świadome i nieświadome, zaś antropologię rozumiał jako naukę o ich wzajemnej relacji.

W 135. rocznicę śmierci Kremera pod adresem www.kremer.pl powstał portal poświęcony jego życiu i twórczości. Bibliograficzna baza danych, wirtualna biblioteka oraz materiały biograficzne pełnią funkcję warsztatu pracy dla grupy badaczy (filozofów, filologów, historyków, historyków sztuki i muzykologów) oraz popularyzuje jedną z najciekawszych postaci XIX-wiecznego Krakowa.

Projekt został realizowany przez Collegium Artium dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Partnerami w projekcie są: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Narodowa, Biblioteka PAU i PAN, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Badań Literackich PAN, Humboldt-Universität w Berlinie.

Obecnie przygotowuję drugi tom studiów o Józefie Kremerze. Wszystkich zainteresowanych udziałem w projekcie proszę o kontakt pod e-adresem: kremer@ca.org.pl

JACEK MAJ

Collegium Artium